

SYNOPSIS WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)

1. De gemeente is gehouden een samenhangend beleid te voeren op het terrein van maatschappelijke ondersteuning

Dit aspect is verwoord in artikel 1 en 3 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting. Maatschappelijke ondersteuning is erop gericht het mogelijk te maken dat mensen kunnen 'meedoen'. In het bijzonder gaat het hierbij om kwetsbare groepen. De WMO definieert maatschappelijke ondersteuning in 7 prestatievelden:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
 2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
 3. het geven van informatie en advies;
 4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
 5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
 6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
 7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld en verslavingsbeleid
- Het bestuurlijke doel van de wet is gemeenten de instrumenten in handen te geven om ondersteuning dicht bij de burger te organiseren. De WMO biedt een samenhangend instrumentarium.

2. Dit samenhangend beleid legt de gemeente neer in een vierjarig plan.

Dit aspect is verwoord in artikel 3 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting. De gemeente wordt op basis van de WMO verplicht om in een vierjaarlijks plan aan te geven wat zij gaat doen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning. Dit plan is richtinggevend voor het gemeentelijke besluitvormingsproces en dient in te gaan op doelstellingen, activiteiten en resultaten van het gemeentelijke beleid. Het plan dient eveneens aandacht te besteden aan de waarborging van kwaliteit en keuzevrijheid.

3. Bij het opstellen van dit plan betreft de gemeente haar burgers, in het bijzonder de burgers om wie het gaat (adviescommissie).

Dit aspect is verwoord in artikel 11 en 12 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting. De WMO stelt kaders waarbinnen de gemeenten het maatschappelijke ondersteuningsbeleid vorm kunnen geven. Op het lokale niveau dient de invulling plaats te vinden. De WMO stelt hierbij eisen voor een sterke inbreng van de direct betrokkenen. Zij doet dit allereerst door de gemeente te verplichten de ingezetenen bij het totstandkomen van het plan te betrekken, zoals zij zich dat heeft voorgenoemen op grond van artikel 150 Gemeentewet. De WMO vraagt gemeenten voordat zij hun plan naar de gemeenteraad sturen advies in te winnen bij gezamenlijke vertegenwoordigers van belangenorganisaties. Hun advies dient meegezonden te worden naar de gemeenteraad.

4. Kwaliteit

Dit aspect is verwoord in artikel 3 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting. In een systeem dat grotendeels op lokaal niveau ingevuld wordt, ligt het voor de hand ook de kwaliteitseisen op lokaal niveau te formuleren en het toezicht aldaar te organiseren. De WMO stelt vast dat de gemeente in haar beleidsplan aandacht moet besteden aan de wijze waarop zij dit wil invullen.

Voor zaken die ook nog onder de Awbz vallen, blijft het regime van de Kwaliteitswet Zorginstellingen gehandhaafd.

5. Keuzevrijheid voor de gebruiker

Dit aspect is verwoord in artikel 3 en 5 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting.

De gemeenten wordt gevraagd in hun plan aan te geven hoe zij willen bevorderen dat hun burgers keuzemogelijkheden hebben ten aanzien van de voorzieningen voor maatschappelijke ondersteuning die zij nodig hebben. Door in het beleidsplan hier actief aandacht aan te besteden, komt 'vraagsturing' in beeld.

Daarnaast biedt de WMO de mogelijkheid aan de gemeenten om een individuele voorziening in natura dan wel via een persoonsgebondenbudget aan haar burgers aan te bieden.

6. De gemeente legt in beginsel horizontaal verantwoording af over haar maatschappelijke ondersteuningsbeleid.

Dit aspect is verwoord in artikel 9 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting.

De WMO stelt kaders waarbinnen de gemeenten het maatschappelijke ondersteuningsbeleid vorm kunnen geven. Op het lokale niveau dient de invulling plaats te vinden. Verantwoording over het gevoerde beleid gebeurt ook horizontaal (tussen burgers en lokaal bestuur). Om ervoor te zorgen dat burgers over (vergelijkende) informatie over de resultaten van het maatschappelijkondersteuningsbeleid van hun gemeente kunnen beschikken, vraagt de WMO gemeenten jaarlijks gegevens ten behoeve van een 'benchmark' aan te leveren.

7. Voor bepaalde voorzieningen heeft de gemeente een zorgplicht. Dit betekent dat een gemeente voor de in AMvB genoemde voorzieningen dient te zorgen.

Dit aspect is verwoord in artikel 4 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting.

In uitzondering op het systeem van lokale beleidsvrijheid biedt de WMO de mogelijkheid om voor bepaalde bij AMvB benoemde individuele voorzieningen de gemeenten een zorgplicht op te leggen.

Gemeenten zijn gehouden deze voorzieningen te verlenen en ten behoeve daarvan een verordening op te stellen. In die verordening nemen zij op aan wie en wanneer de voorzieningen verstrekt worden.

8. Gemeenten mogen – binnen wettelijke kaders – een eigen bijdrage vragen

Dit aspect is verwoord in artikel 16 van het wetsvoorstel.

De WMO geeft de wettelijke basis voor het feit dat gemeenten een eigen bijdrage mogen vragen aan burgers van 18 jaar en ouder voor individuele voorzieningen van maatschappelijke ondersteuning.

9. Financiering van de WMO geschiedt met middelen uit het Gemeentefonds.

Dit aspect is (nog niet) verwoord in het algemeen deel van de memorie van toelichting

Bij een wet die gemeenten een grote beleidsvrijheid laat, hoort ook de vrijheid om de middelen in te kunnen zetten voor die doelstellingen waarover lokaal afspraken zijn gemaakt. De intentie is om de middelen ten behoeve van de WMO via het Gemeentefonds aan de gemeenten te verstrekken. Een adequate verdeelsleutel wordt hiertoe uitgewerkt.

10. Voor die taken die uit de Awbz komen (enkelvoudige huishoudelijke verzorging) is een tijdelijke specifieke uitkering van toepassing.

Dit aspect is verwoord in artikel 18 van het wetsvoorstel.

Voor maximaal vier jaar kan een specifieke uitkering worden verstrekt voor die voorzieningen waarvoor een zorgplicht geldt. De bedoeling is dat te doen voor (enkelvoudige) huishoudelijke verzorging.

11. Voor maatschappelijke opvang blijft een specifieke uitkering bestaan, die gericht is op bepaalde centrumgemeenten.

Dit aspect is verwoord in artikel 17 van het wetsvoorstel.

Het beleid ten aanzien van maatschappelijke opvang blijft gehandhaafd. Dit betekent dat alle gemeenten een taak hebben ten aanzien van maatschappelijke opvang en bepaalde aangewezen gemeenten ('centrumgemeenten') de taak hebben in voorzieningen hiervoor te voorzien. Zij kunnen hiervoor een specifieke uitkering ontvangen (dan wel middelen via de brede doeluitkering)

12. De Welzijnswet wordt ingetrokken

Dit aspect is verwoord in de artikelen 22 en 26 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting.

De Welzijnswet wordt ingetrokken voor zover het gaat om de bestuurlijke verantwoordelijkheidsverdeling in het welzijnsbeleid. De WMO legt immers de nieuwe bestuurlijke verdeling vast.

Voor zover de Welzijnswet de basis is voor subsidieverlening en zgn. landelijke taken wordt zij (vooralsnog) opgenomen in een Wet VWS Welzijnssubsidies.

13. De Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) wordt ingetrokken

Dit aspect is verwoord in artikel 27 van het wetsvoorstel en in het algemeen deel van de memorie van toelichting.

De Wvg wordt bij de inwerkingtreding van de WMO ingetrokken.

Als burgers rechten op grond van de Wvg hebben (waarvoor een beschikking is verleend) dan blijven die tot een jaar na de inwerkingtreding van de WMO van kracht.

14. De enkelvoudige huishoudelijke verzorging vervalt in de AWBZ

Dit aspect is verwoord in de memorie van toelichting.

De enkelvoudige huishoudelijke verzorging vervalt in het Besluit Zorgaanspraken AWBZ bij de inwerkingtreding van de WMO.

Als burgers recht op enkelvoudige huishoudelijke verzorging op grond van de Awbz hebben (waarvoor een indicatie is verleend) dan blijven die tot een jaar na de inwerkingtreding van de WMO van kracht. Dit zal in het BZA worden geregeld.

Op termijn kunnen (delen van) andere AWBZ-functies onder de WMO gebracht worden. Dit is afhankelijk van de besluitvorming van het kabinet en de Tweede Kamer naar aanleiding van de 'proeftuinen'. Als andere AWBZ-delen onder de WMO gebracht worden dan betekent dit dat zowel het Besluit Zorgaanspraken wijzigt als waarschijnlijk de 'voorzieningen-AMvB' onder artikel 4 van de WMO.

22 december 2004